

Vil u-hjelp mislykkes? A672

Det er etter min vurdering en avsporing å dreie u-hjelpsdebatten til et for eller mot misjonsorganisasjoners forvaltning av småpenger av norsk statlig bistand. Spørsmålene vi må stille er: *Hvorfor gjør vi generelt så mange feil i vårt u-hjelpsarbeid? Hvordan kan vi høyne kvaliteten på vår u-hjelp?*

Ved siden av styrking av administrative organer, først og fremst NORAD og U-hjelpsdepartementet slik at de bedre blir i stand til politisk, faglig (tverrfaglig) og teknisk planlegging, gjennomføring og kontroll, vil jeg peke på en langsiktig «løsning», nemlig *utdanning av u-hjelpsarbeidere*. I dag er denne katastrofalt dårlig i NORAD: et 1-2 ukers kurs er alt som gis før utestasjonering, en legger vekt på å plukke ut særlig velegnede eksperter, men dette er i stor grad en skinnløsning, som kan synes bra uten å være det. I stedet burde en legge vekt på omfattende forberedelseskurs, f.eks. av 1/2 års varighet, eller på 1 år deltid (bl.a. med korrespondanseundervisning). Misjonsorganisasjonene er her eksemplariske med sine omfattende forberedelsesprogram. Problemet for dem er imidlertid at de legger for liten

vekt på samfunnsspørsmål, studier av utviklingsteorier og internasjonale utviklings-spørsmål.

Dernest kommer den forberding av vår u-hjelp som kan skje gjennom generell universitets- og høyskoleutdanning og forskning, vi er mange som har sett med sorg på ut-

Av Atle Hetland

danningsinstitusjonenes snevre norske og Vestlige studietilbud. Etter min mening bør alle studenter presenteres for internasjonale og u-landsorienterte emner i deres vanlige studier i ingeniørfag, landbruksfag, pedagogikk osv. Noe kan også skje gjennom at slike emner tas opp i generelle innføringskurs (forberedende prøver og andrfe slike orienteringskurs). I tillegg må høyere læresteder bygge ut sine faglige miljøer slik at noen studenter og lærere kan spesialisere seg på internasjonale spørsmål (bl.a. u-landsspørsmål). Norge er akterutseilt i Norden og Vesten når det gjelder avansert undervisning og forskning på dette felt.

Disse forutsetningene, som er langsiktige, ville gi en annen forutsetning hos enhver søker for NORAD-opdrag og annet u-hjelpsarbeid. Bygger en så på med langvarige forberedelseskurs for å bli «ekspert» i u-land og i hjemmeadministrasjon, ville vi se langt færre kritikkverdige u-hjelpsprosjekter. Men noe vil alltid mislykkes — slik også prosjekter i Norge mislykkes. Utviklingsarbeid er spesielt vanskelig arbeid for utlendinger. Når ekspertise er til stede blant u-landets egne folk, men også allerede i dag, vil de selv værfe best kvalifisert til å utføre og styre utviklingen av sitt eget land og folk.

Det er slike perspektiver som har blitt aktualisert i forbindelse med debatten om noen misjonsorganisasjoners u-hjelpsprosjekter i Latin-Amerika. Debatten om positive og negative sider ved utenlandsk, Vestlig misjon i u-land er en annen debatt. Likeså debatten om hvorvidt misjonsorganisasjoner skal forvalte litt av de statlig norske bistandsmidler, noe som forøvrig i alle tilfeller må antas å fortsette, men omfanget kan nok diskuteres. (Innlegget er forkortet. Red.)